

Гавриловська К.П. Мотивація соціальної самореалізації як передумова успішності працівників сфери державного управління Успішність особистості: потенціал та обмеження: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18 березня 2010 р.) / За редакцією М.Л. Смольсон, Л.М. Зінченко. – К., 2010. – С. 62-64

К.П. Гавриловська

МОТИВАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Успішність управлінської діяльності визначається впливом багатьох чинників. Одним із найбільш значущих є рівень мотивації соціальної самореалізації особистості. Оскільки процес соціальної самореалізації передбачає перебування особи у нормативних ситуаціях, ми розглядатимемо цей феномен у його зв'язку з процесом нормативно-правової регуляції поведінки особистості. Розвиток України як демократичної держави великою мірою залежить від того, наскільки ефективним буде функціонування державної служби. Імідж державної служби, довіра до неї визначається, зокрема, і тим, наскільки відповідає нормам права поведінка державних службовців, які в масовій психіці персоніфікують владу держави.

Нормативно-правова регуляція з психологічної точки зору передбачає приведення соціальної поведінки особистості як суб'єкта активності у відповідність до норм, визнаних у суспільстві. Особистість у цьому процесі є як об'єктом, так і суб'єктом регуляції. Як об'єкт нормативно-правової регуляції, особистість слід розглядати з погляду здатності її через свою поведінку реалізовувати причетність до тієї чи іншої соціальної цілісності. У якості суб'єкта активності особистість сприймає систему правових норм, за власним бажанням і зі свідомим наміром вступає у взаємодію з ними (перебуває у нормативно-правових ситуаціях), у доступних межах їх аналізує, намагається пересвідчитися у їх відповідності власним життєвим інтересам та планам. Активність особистості як суб'єкта нормативно-правової регуляції визначається насамперед здатністю рефлексувати своє перебування у нормативних ситуаціях, здійснювати вибір типу поведінки у них

цілеспрямовано та усвідомлено. Активність особистості у правовому полі визначається тим, наскільки особистість усвідомлює себе у взаємодії із системою правових норм, це насамперед – внутрішня активність.

Мотивація соціальної самореалізації спрямовує особистість на досягнення соціально значущих цілей (грошей, влади, престижу). Шляхи досягнення таких цілей до певної міри встановлені і регламентовані державою. Тому у процесі їх досягнення особистість змушена збільшити частоту свого перебування у нормативних ситуаціях. Швидкість досягнення мети залежить від того, наскільки успішними і адекватними будуть її дії у таких ситуаціях. Таким чином, особистість з переважаючою мотивацією соціальної самореалізації проявлятиме більшу активність у взаємодії із системою правових норм держави.

З метою вивчення мотивації соціальної самореалізації було здійснено модифікацію методики “Оцінка п’ятирічних інтервалів” О. Кроніка. Про високий ступінь прагнення реалізації соціального потенціалу свідчатиме фіксація як найбільш значущих таких подій соціального життя, що передбачають впливи на соціальне макросередовище, зміни статусу, соціальну боротьбу. Відповідаючи на запитання методики людина пригадує найбільш значущі події зі свого життя, ті, що зафіксувалися у пам’яті. Якщо ці значущі події пов’язані із соціальним зростанням, отже, внутрішній досвід людини, значущий досвід, вартий запам’ятовування пов’язаний насамперед з її соціальною самореалізацією.

Рівень мотивації соціальної самореалізації ми визначали за допомогою індексу, який визначається співвідношенням між кількістю вказаних життєвих подій узагалі та кількістю подій публічного життя. Просте число подій публічного життя, безвідносно до загального переліку значущих подій на життєвому шляху особистості, було би неінформативним. Чим більшою є питома вага ситуацій соціального життя особистості, тим більш важливими респондент їх вважає для себе, тим більше він на них спрямований. Відповідно у такої людини прагнення до соціальної самореалізації буде вищим.

Література

1. *Головаха Е. И., Кроник А. А.* Психологическое время личности. Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: Смысл, 2008. – 267 с.
2. *Кроник А. А., Ахмеров Р. А.* Каузометрия: Методы самопознания, психодиагностики и психотерапии в психологии жизненного пути. Изд. 2-е, испр. и доп. . – М.: Смысл, 2008. – 294 с.